

Roxana JOIȚA KHALIFA
(Universitatea din
București)

Specializarea sensului în terminologia mass-mediei. Dezambiguizare semantică îi contextual

Abstract: (The Specialization of the Meaning in the Terminology of Mass Media. Semantic and Contextual Disambiguisation) The high frequency in the common use of most of the terms specific to mass media (*news/tire, source/surs, agency/agen ie, transmission/transmisie* etc.) leads to the general idea that this type of lexical units do not belong to a specialized field. Considering the criteria to decide if a lexical unit belongs or not to a certain terminology, we get to the point that the Romanian terminology of mass media is an *open code*, but it also has an autonomous status of specialized lexicon. Therefore, the lexemes belonging to the common lexicon migrate to the specialized one, characteristic to the field of mass media, enlarging their semantic area and becoming *terms*. The disambiguisation produces at the level of the meaning and of the context, as well.

Keywords: mass media, terminology, semantic specialization, semantic disambiguisation, contextual disambiguisation

Rezumat: Frecvența mare în uzul comun a majorității termenilor specifici mass-mediei (termeni ca *tire, surs, agen ie, transmisie* etc.) creează în mentalul colectiv ideea că acest tip de unități lexicale nu aparțin unui domeniu specializat. Având în vedere criteriile care decid apartenența unităților lexicale la o anumită terminologie, se ajunge la concluzia că terminologia mass-mediei este un *cod deschis*, dar are și statut autonom de lexic specializat. Astfel, unitățile lexicale aparținând lexicului comun migrează spre lexicul specializat caracteristic domeniului mass-mediei, lărgindu-și aria semantică și devenind, astfel, *termeni*. Dezambiguizarea se produce atât la nivel de sens, cât și la nivel de context.

Cuvinte-cheie: mass-media, terminologie, specializare semantică, dezambiguizare semantică, dezambiguizare contextuală

1. Precizări generale

Incomplet definit, având în vedere caracterul recent al profesionalizării (v. Coman 1999), domeniul mass-mediei românești operează cu un limbaj specializat, aflat încă în proces de fixare la nivel lingvistic general. De aici, rezultă că terminologia mass-mediei (TMM) în româna actuală este în curs de formare, fapt care determină statutul ambiguu pe care îl au termenii mass-media în conștiința vorbitorilor și ambiguitatea definirii descriptive din dicționarele generale.

Din perspectiva migrației unităților lexicale, TMM se clasează, în contextul terminologiilor românești, drept *cod deschis*. Spre deosebire de terminologiile de tip *cod închis* (terminologia medicală, terminologia matematicii), unde se observă migrația termenilor dinspre lexicul specializat (LS) spre lexicul comun (LC), prin fenomenul de *laicizare a cunoașterii* sau *determinologizare/vulgarizare/banalizare* (v. Bidu-Vrânceanu 2007, 157-165), în cazul TMM procesul este invers – cuvinte din LC își lărgesc aria semantică și se specializează în domeniul mass-media¹.

2. Specializarea sensului după etimon anglo-american

Una dintre particularitățile lexicului specializat corespunzător domeniului pe care îl

¹ Criteriile departajării *cuvânt/termen* sunt formulate și argumentate în Bidu-Vrânceanu 2004, 255-256.

avem în vedere o constituie influența engleză, TMM românească urmând modelul anglo-american. Acest fapt se reflectă, implicit, la nivel lingvistic. Se observă, astfel, ca trăsătură generală, că specializarea sensului se face după etimonul anglo-american. În această categorie includem unități lexicale calchiate după model anglo-american – nume de agent, care sunt înregistrate de dicționare cu etimologie franceză, dar care își specializează sensul în TMM după etimonul anglo-american. Dintre acestea reținem: **editor** – este înregistrat de MDN și DEXI cu etimologie latino-romană < fr. *éditeur*, lat. *editor* și sensul *persoană care editează o operă* (DEXI)/ *1. persoană, societate care editează cărți, reviste etc. persoană care pregătește publicarea unor texte, o emisiune de televiziune etc. 2. cel care efectuează editarea programelor pe un ordinator. II. s. n. (inform.) parte a unui calculator care face editarea programelor* (MDN). DEJ consemnează această unitate lexicală cu indicația semantică specifică instituțiilor de presă – *IP* și definiția terminologică *persoana (grupul) care suportă financiar apariția publică a ei, funcționarea postului de radio, de televiziune etc.* Spre deosebire de dicționarele generale, DEJ acordă un spațiu amplu prezentării terminografice a acestui termen, menționând etimologia americană – amer. *p. zitorii porilor* și o descriere lexicografică riguroasă. În prima parte a definiției, însă, intervin ambiguitatea și ineficiența decodării sensului, prin plasarea în registrul metaforic a descrierii semantice. Lucrările de specialitate utilizează *editor/editori*, în paralel cu echivalentul în engleză *gate-keeper/gate-keepers* – *p. zitori de porți* (v. Coman 1999, 200-203), dezambiguizarea contextuală fiind, însă, amplu elaborată, prin reluări explicite și descriptive, care conduc la stabilirea clară a sensului și prin raportarea directă, comparativă, la alte entități referențiale din ierarhia conceptual-semantică aferentă (*ibidem*). *A Dictionary of European Anglicisms* menționează *editor* cu sensul specializat din mass-media (p.103); **producător** – dicționarele îl înregistrează cu etimologie franceză, cu sens specializat în cinematografie (v. DEXI, MDN, DEJ). *Producător* nu este înregistrat în dicționare ca aparținând domeniului/subdomeniilor mass-mediei, dar apare ca neologism cu etimologie engleză în *A Dictionary of European Anglicisms* (p. 242) și cu sens specializat în TMM. Lucrările de specialitate oferă descrieri ample ale sensului acestui termen, prin reluări descriptive semantice și menționarea subcategoriilor în ierarhizarea conceptual-semantică pe care această unitate lexicală le dezvoltă. De altfel, capacitatea de a forma compuse de tip substantival, în domeniul lexicului profesional – *producător general, producător executiv, producător-emisie/editor-ef, editor-coordonator, editor-voce, editor-imagine/editor montaj* ș.a.– constituie un alt argument care susține specializarea acestor lexeme în cadrul TMM.

2. Paradigmatic și sintagmatic în specializarea sensului

Relaționarea *cuvânt-termen*, ca rezultat al migrației unităților lexicale din LC spre LS, sau din LS spre LC, presupune raportarea la cele două tipuri de lexic specializat – terminologie internă (T₁) și terminologie externă (T₂). Astfel, unitatea lexicală este analizată atât paradigmatic (pentru stabilirea particularităților semantice), cât și sintagmatic (în vederea departajării în funcție de asocierile contextuale realizate). Complementară analizei paradigmatică, analiza sintagmatică privind textele și contextele are un rol fundamental în T₂. Identificarea sensului specializat este determinată de contextul lingvistic, prin raportul dintre libertăți și restricții de utilizare. Aceste trăsături, care determină specializarea semantică, sunt evidente în cazul *surs* din *pe surse*, unde se observă constrângerile de structură și flexiune: structura este fixă – doar prepoziția *pe*, în antepunere față de *surs*, conduce la stabilirea sensului specific TMM și, sub aspect flexionar, substantivul *surs* nu

poate apărea decât cu forma de plural în această structură și cu sensul din TMM. De altfel, în DEXI, sensul specializat din TMM al acestei unități lexicale simple apare sub *surs*₄ însoțit de indicația semantică referitoare la domeniul pe care îl avem în vedere. Indicația etimologică de la finalul articolului-titlu precizează ca origine limba franceză (deși sensul din TMM are origine anglo-americană). De asemenea, DEXI înregistrează sub *surs*₄ locuțiunea adverbială *pe surse*, cu trimitere implicită la domeniul mass-mediei. MDN înregistrează sensul din TMM, cu precizarea (*fig.*) și etimologia franceză <fr.. DCR₃, nu menționează nici marca diastratică și nici vreo indicație etimologică ori structurală pentru acest cuvânt-titlu, deși înregistrează structura *pe surse*, care funcționează în TMM și care indică un grad ridicat de specializare a lexemului. Lucrările de specialitate menționează subcategorii conceptual-semantică, de tipul *surse la vârf* (<amer. *deep sources from the White House*) (Coman 2001a, 57), *surse on the record/off the record* (Coman 2001a, 55), *surs anonim* (Coman 2001a, 65), *surse fizice/surse umane/surse de teren/surse de birou* (Coman 2001a, 49) și oferă descrieri semantice explicite.

Se observă, astfel, că precizia sensului specializat conduce la decontextualizare, subdiviziuni conceptuale importante fiind exprimate prin structuri lexicale fixe. În TMM, acest fenomen este ilustrat prin exemple de calcuri structurale după engleză, ca *informa ie/declara ie în afara înregistrării* (engl. *information/declaration off the record*), *informa ie/declara ie pe band* (engl. *information/declaration on the record*), *informa ie de context* (engl. *information on background*), *informa ie de context ascuns* (engl. *information on deep background*), *tire-oc* (engl. *hard news*), *tire blând /soft* (engl. *soft news*) față de *informa ie*, *declara ie*, *tire* în accepție izolată, generală. Aceștia li se adaugă o serie de sintagme fixe, de tipul *lead –rezumat*, *lead-oc*, *lead-bomb /glon*, *lead narativ*, *lead-raport*, *lead-aneecdote*, *lead-etichet*, *lead-out*, *tire flesh*, *tire de durat medie*, *tire ampl*, *tire în curs*, *tire anticipatoare* ș.a., în raport cu *lead*, *surs*, *tire* în general. Se constată, deopotrivă, că în texte de largă circulație termenii pot avea libertăți sau alte preferințe contextuale care atrag modificări ținând de dinamica sensului. De aceea, raportarea la nucleul dur specializat este un element important în analiza sintagmatică (Bidu-Vrănceanu 2007, 27). Combinarea celor două tipuri de analiză în descrierea terminologică influențează modificarea raportului dintre *terminologizare* (LS) și *lexicalizare* (LC), având consecințe în dinamica terminologiei. Din această perspectivă, la nivelul TMM, se constată preponderența terminologizării față de lexicalizare.

3. Relații semantice și specializarea sensului în TMM

Hiponimia și hiperonimia sunt categorii semantice pe care le manifestă majoritatea unităților lexicale din TMM. Această categorie de relaționare lexicală este de tip binom, influențată, însă, unilateral – doar hiponimele sunt incluse hiperonimului, așa cum se întâmplă în majoritatea terminologiilor (v. Bidu-Vrănceanu 2007). Aceasta apare ca urmare a diverselor taxonomii necesare în LS pentru stabilirea relațiilor conceptual-semantică între unitățile lexicale. Modalitatea de exprimare a hiponimelor subordonate conceptual-semantic prin adăugarea unor determinanți hiperonimului în structura sintagmatică este uzuală în toate terminologiile (Bidu-Vrănceanu 2007, 136). În TMM, acest tip de exprimare sintagmatică este foarte frecventă (dat fiind numărul mare de subcategorii conceptuale presupuse de subdomeniile mass-mediei) și constituie un argument al specializării unităților lexicale în domeniul mass-mediei (*interviu/interviu de promovare*, *interviu informativ*, *interviu de analiză*, *interviu de opinie*, *interviu-comentariu*, *interviu de celebritate*; *reporter/reporter-documentarist*, *reporter-fotograf*, *reporter-operator*, *reporter-prozator*). Hiperonimele în

TMM au, de regulă, o poziție fixă în ierarhia conceptual-semantică și sunt, de cele mai multe ori, cunoscute majorității vorbitorilor nespecialiști.

În ceea ce privește polisemia, extinderile de sens pe care le admit termenii specializați în texte de circulație largă determină modificări semantice care conduc la acest tip de relație. Subordonarea directă față de termenul strict specializat stabilește raportul cu nucleul „dur”, gradul de determinologizare și limitele „deviațiilor semantice”. Acestea din urmă pot conduce la dezvoltarea polisemiei propriu-zise, când relația dintre *termen* și *cuvânt* nu este strânsă. Dicționarele generale marchează înregistrarea sensurilor diferite sub cifre sau semne grafice diferite, în dreptul aceluiași cuvânt-intrare. De altfel, polisemia este singura dintre categoriile semantice care apare descrisă în dicționare. Dezambiguizarea sensurilor cuvintelor polisemantice este importantă pentru cercetarea lingvistică, dar și pentru vorbitorii comuni, la fel ca relațiile de omonimie (referitor la aceasta din urmă, în opinia noastră, locuțiunea adverbială *pe surse*, proprie jargonului jurnalistic, marchează tendința de schimbare a statutului lexicologic al cuvântului *surs*, constituind un prim pas spre stabilirea unei relații semantice de omonimie între *surs*₁, de pildă, și *surs*₄ – DEXI, 1942 - cu sens specializat în cadrul TMM, având în vedere constrângerile de structură și flexiune – v. *supra* 2.). Se observă deopotrivă că delimitarea contextelor specifice au un rol fundamental². În general, unitățile lexicale simple se specializează în TMM (*editor*, *produc tor*, *lead*) și dezvoltă relații semantice de polisemie, ilustrând caracterul de interdisciplinaritate specific terminologiilor (*surs*, *filtru*, *canal*).

Sinonimia este slab reprezentată în cadrul TMM. Acest fapt constituie o trăsătură de tip *cod închis* a TMM, dat fiind că sinonimia este respinsă, în general, de LS. Sunt, însă, unități lexicale din TMM în cazul cărora definirea se face explicit prin sinonimie, departajarea semantică realizându-se la nivel sintagmatic. *Lead*, de pildă, este înregistrat în DEJ ca *sinonim cu tirea*, cu menționarea diferențierilor conceptual-semantică care individualizează acest termen în TMM. Lucrările de specialitate oferă o descriere semantică amplă a acestui termen prin analiza paradigmatică *tire/tire hard/tire soft/lead/lead soft/lead amânat/lead oc*, după model anglo-american.

Antonimia este și ea o caracteristică a TMM, mai ales la nivelul termenilor, și mai puțin la nivel contextual. Pe baza unor relații semantice de antonimie sunt construite entități conceptual-semantică diferențiate – *tire hard/tire soft, informa ie pe band /informa ie în afara înregistr rii, surs on the record/surs off the record* care urmează modelul anglo-american de structurare a categoriilor denotate.

4. Lingvistic/extralingvistic și marcare diastratică. TMM în dicționare

Departajarea sensului specializat de cel comun se realizează prin înregistrări lexicografice însoțite de mărci diastratice, care sunt un indiciu clar de delimitare. În dicționarele generale, mărcile stilistice sau diastratice reprezintă un element de interes din perspectiva relației LC/LS. În cazul LC, acestea apar ca o explicație sintagmatică a sensului. În lucrările lexicografice specializate, mărcile diastratice sunt foarte importante pentru vorbitorul obișnuit, pentru că „indică preliminar atât situațiile extralingvistice, cât și cele lingvistice de comunicare corectă, fiind, deci, informații contextuale (sintagmatice) complexe, ele privind fie

²Analiza contextuală, ca mijloc auxiliar de descriere, definește riguros latura semantică a unităților lexicale. Această metodă de analiză este greu de aplicat, din cauza dificultăților de ordin calitativ și cantitativ, și se face, de obicei, din perspective limitate. Se stabilesc, astfel, compatibilitățile și incompatibilitățile contextuale ale unei unități lexicale.

terminologia științifică anume căreia îi aparține termenul, fie numai un domeniu mai special de referință” (Bidu-Vrănceanu 2000, 12). Prin urmare, mărcile diastratice pentru LS sunt definitorii, iar îndeplinirea condițiilor de coerență și consecvență, rigoare și non-contradicție sunt absolut necesare în descrierea lexicografică precisă. În această interpretare, „mărcile diastratice sunt considerate părți importante ale definiției lexicografice, chiar dacă sunt elemente paralele cu aceasta” (Bidu-Vrănceanu 2000, 12). La nivelul TMM, se observă preponderența unităților lexicale specializate care nu sunt însoțite de marcă diastratică în dicționarele generale, deși, prin definiția lexicografică explicită, sunt circumscrise domeniului la care ne referim. Din această perspectivă, reprezentarea TMM în dicționare este eterogenă sub aspectul marcării diastratice și, deci, al plasării într-un domeniu specializat: *audien* – sub *audien*₃, cu marcarea prin simbolul *indica ie semantic*, DEXI menționează sensul specializat din TMM (*radio i televiziune*), precum și sintagma *indice de audien*. Sub aspect etimologic, apar menționate indicațiile <fr. *audience*, lat. *audientia*, -ae, it. *audienza*, engl. *audience*. MDN face trimitere implicită la domeniul mass-mediei prin definiția lexemului sub *audien*₂ și menționează etimologia franceză, respectivă latină <fr. *audience*, lat. *audientia*. Specializarea semantică a acestui cuvânt în cadrul TMM este ilustrată, pe lângă includerea în DEXI a sintagmei *indice de audien*, și de înregistrarea într-un articol autonom a construcției sintagmatice *audien -record* în DCR₃, cu referire explicită la audiovizual; *operator* – DEXI menționează marca diastratică (*telev.*) în dreptul definiției lexicografice pentru *operator*₄ și subcategoriile *operator-imagi*, *operator-regizor*, *operator de sunet*, alături de indicațiile etimologice <fr. *opérateur*, *opératoire*, lat. *operator*, -oris, *operatorius*, -a, -um. MDN înregistrează sub *operator*₁₃ sensul identificat în lucrările de specialitate pentru acest lexem și *operator de sunet*, acesta din urmă fiind precedat de simbolul indicației semantice. De asemenea, MDN reia indicațiile etimologice din DEXI. În DCR₃ apar la articolul lexicografic *operator* și subcategoriile *operator de sunet* și *operator-regizor*, ilustrând specializarea semantică a acestei unități lexicale în TMM; *emisie*³ – la articolul lexicografic *emisie*, DEXI trimite la *emisiune*, unde sub *emisiune*₂ definește explicit acest lexem ca aparținând câmpului semantic al audiovizualului (*radio i televiziune*) și notează indicația etimologică <lat. *emissio*, -onis, fr. *émission*, it. *emissione*. MDN nu înregistrează *emisie* cu sensul din TMM, dar menționează sub *emisiune* definiția formulată explicit ca referitoare la radio și televiziune și reia indicațiile etimologice din DEXI. DCR₃ înregistrează sub cuvântul-titlu *emisie* construcția frazeologică *emisie-pirat* [*emisie + pirat*] cu sensul din subdomeniul radio, ca subdiviziune conceptual-semantică a unității lexicale din TMM. Sub *emisiune*, DCR₃ înregistrează *emisiune-anchet*, *emisiune-concurs*, *emisiune-lec ie*, *emisiune-mamut*, *emisiune-portret* (DCR₃, 217), cu sensuri care se încadrează explicit în domeniul mass-mediei, fără menționarea mărcii diastratice ori a vreunei indicații etimologice. Includerea în DCR₃ a subcategoriilor conceptual-semantică din TMM sugerează un grad ridicat de specializare a lexemului în acest domeniu; *teaser* – nu este înregistrat în DEXI, dar apare în MDN ca *s. n. anunț publicitar, f r menționarea produsului sau a m rfii, urm rind interesul publicului*, cu indicația etimologică <engl. *teaser*. DCR₃ face trimitere prin chiar conținutul definiției lexicografice la audiovizual și menționează etimologia engleză a acestui împrumut lexical [*cuv. engl.*]. În textele de specialitate, definiția pentru *teaser* se deduce din context, prin

³Lucrările lexicografice nu oferă o descriere semantică non-ambiguă privind semele periferice care particularizează sensul termenului *emisie* față de *emisiune*, lăsând să se înțeleagă existența unei relații de sinonimie între *emisie* și *emisiune*. În jargonul profesional, însă, *emisie* este utilizat exclusiv cu referire la transmisiunile în direct, față de *emisiune* care face trimitere la materialele înregistrate.

reluările explicative ulterioare, care îl definesc ca „un text care să incite la lectură”, „pe lângă titlu” (v. Coman 2001b, 269). Dezambiguizarea semantică se face prin trimiterea la relațiile semantice de sinonimie pe care le dezvoltă – „*teaser-ul* sau șapoul trebuie să fie scris așa încât să ofere o idee despre ce conține articolul” (*ibidem*). *Teaser* apare frecvent în lucrările de specialitate cu referire la radio și televiziune, prin urmare constituie o unitate lexicală specifică domeniului pe care îl avem în vedere; **reportaj** – apare în DEXI, atât sub *reportaj*₁, cât și sub *reportaj*₂, cu definiții care fac trimitere explicit la domeniul mass-media, menționând chiar și definiția pentru *reportaj-interviu*, ca subdiviziune conceptuală în TMM, precedată de simbolul *indica ie semantic*, sub *reportaj*₁. DEXI precizează etimologia franceză <fr. *reportage*. MDN reia definiția din DEXI, cu aceleași precizări, adăugând și *car de reportaj*, precedat de marcarea semantică, având sensul legat direct de *transmisuni de radiodifuziune i de televiziune*. DCR₃ înregistrează sub cuvântul-titlu *reportaj*, și *reportaj-anchet*, *reportaj-interviu*, *reportaj-eseu*, *reportaj-poem* – subcategoriile conceptual-semantice din TMM.

Semnalăm, totodată, existența unei serii de termeni aparținând exclusiv TMM care, însă, nu apar în nicio lucrare lexicografică ori terminografică, dar care constituie componente ale nucleului dur al TMM și care conferă acestui lexic specializat trăsături de tip *cod închis*. Dintre aceștia reținem: **stand-up** – nu este înregistrat în nicio lucrare lexicografică, generală sau specializată, dar apare cu mare frecvență în jargonul profesional și în lucrările de specialitate – „De aceea, unele posturi de televiziune recurg la *stand-up* ori de câte ori este posibil.” (v. Coman 2001, 251), unde, în unele ocurențe, este însoțit de traducerea *relatare în picioare*. DEJ nu înregistrează acest tip de relatare specific televiziunii nici la articolul despre *relatare*. Deducem de aici că este un termen cu intrare lexicală foarte recentă și specific exclusiv audiovizualului. Neînregistrarea acestuia în dicționare nu surprinde, însă, având în vedere dinamica lexicală specifică TMM, dată de noutatea domeniului, și faptul că *stand-up* apare însoțită în context de traducerea în limba română *relatare în picioare*.; **close-up** – nu este înregistrat în nicio lucrare lexicografică, dar apare cu mare frecvență în lucrările de specialitate – „cadru aduce în atenție *un close-up* (un detaliu esențial legat de acțiunea principală).” (Bălășescu 2003, 194). Se observă că, pentru dezambiguizarea semantică, se recurge la descrierea explicită a sensului între paranteze – *un detaliu esențial legat de acțiunea principală*.

De asemenea, în stabilirea gradului de specializare a unităților lexicale, diferențierea lingvistic/extralingvistic este esențială. Semnele extralingvistice definesc caracterul convențional și sunt trăsături ale limbajului specializat, de tip *cod închis*, preponderente în T₁. Acestea pot fi reprezentate ca cifre, litere, simboluri, formule, nume latinești (Sager 2000, 53), greu decodabile de către nespecialiști (în acest caz, intervine decodarea parțială, în lectura unei definiții terminografice). Pentru termenii reprezentați prin semne extralingvistice se utilizează în paralel siglele corespunzătoare (Stoichițoiu-Ichim 2006, 125-131). În TMM, astfel de reprezentări sunt, în majoritate, parte a limbajului standardizat, după modelul anglo-american (MGS, DSNG – echipamente și mijloace de transmisie, PKG – *producer package*, EOD – *editor of the day* – editorul general al zilei în redacțiile de știri de televiziune, ATL – *above-the-line*, BTL – *below-the-line*, VO – *voice-over* ș.a.) și desemnează entități referențiale din producția de televiziune.

5. Concluzii

La nivelul TMM, se constată preponderența specializării semantice după etimonul anglo-american. În general, descrierile lexicografice în dicționarele generale dezambiguizează sensul și plasează termenii specifici TMM prin marcarea diastratică

(inconsecvent, însă) și prin menționarea semelor periferice aferente domeniului mass-media, în timp ce dicționarul terminologic oferă definiții ample elaborate în vederea dezambiguizării semantice. La nivelul contextului, dezambiguizarea se realizează prin reluări explicite și/sau prin redarea unor alternative lexicale referitoare la conținutul semantic corespunzător.

Bibliografie

- Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.). 2000. *Lexic comun, lexic specializat*. București: Editura Universității București.
- Bidu-Vrânceanu, Angela. 2007. *Lexicul specializat în mi care. De la dicționare la texte*. București: Editura Universității București.
- Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.). 2010. *Terminologie i terminologiei*. București: Editura Universității București.
- Görlach, Manfred (ed.). 2001. *A Dictionary of European Anglicisms. A Usage Dictionary of Anglicisms in Sixteen European Languages*. Oxford University Press.
- Sager, Juan C.. 2000. *Essays on Definition (Terminology and Lexicography Research and Practice)*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co.
- Stoichițoiu-Ichim, Adriana. 2006. *Creativitate lexicală în româna actuală*. București: Editura Universității București.

Surse

- Bălășescu, Mădălina., 2003. *Manual de producție de televiziune*. Iași: Editura Polirom.
- Coman, Mihai. 1999. *Introducere în sistemul mass-media*. Iași: Editura Polirom.
- Coman, Mihai (coord.). 2001. *Manual de jurnalism. Tehnici fundamentale de redactare* (vol. I-II, ediția a II-a). Iași: Editura Polirom.
- Zeca-Buzura, Daniela. 2005. *Jurnalismul de televiziune*. Iași: Editura Polirom.

Dicționare (generale i terminologice)

- DCR₃ – Dimitrescu, Florica (coord.). 2013. *Dicționare de cuvinte recente* (ediția a III-a). București: Editura Logos.
- DEJ – Popescu, Cristian, Florin. 2002. *Dicționare explicative de jurnalism, relații publice i publicitate*. București: Editura Tritonic.
- DEXI – *Dicționare explicative ilustrate al limbii române*. 2007. Institutul Al. Philippide și Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași. Iași: Editura Arc&Gunivas.
- MDN – Marcu, Florin. 2008. *Marele dicționare de neologisme*. București: Editura Saeculum Vizual.